

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Zorgcontinuïteit voor gezinnen onder behandeling bij de Mutsaersstichting

Zaaknummer: 15912-2024

Datum: 19 maart 2024

Inleiding

De Mutsaersstichting bevindt zich in een financieel zorgelijke situatie. De afgelopen periode bent u hierover diverse malen geïnformeerd. Op basis van het draaiboek 'Continuïteit jeugdhulp' (trede 3) wordt er gewerkt aan het borgen van de continuïteit van zorg voor jeugdigen en behoud van personeel voor de jeugdzorg. Daartoe maakt de Mutsaersstichting een Meerjarenherstelplan (hierna: herstelplan). Omdat de Mutsaersstichting in Noord -en Midden-Limburg een belangrijke cruciale jeugdhulpaanbieder is (zie ook bijlage 1 met het oordeel van de IGJ), trekken in dit proces de drie jeugdhulpregio's samen op.

De regievoering rond dit hele proces is belegd bij een externe partij, Lysias Advies. Een bestuurlijke stuurgroep met 6 wethouders (hierna: 'de stuurgroep'), de regievoerder, ambtelijke werkgroepen en de Jeugdautoriteit werken samen met de aanbieder aan het herstelplan gericht op het borgen van de continuïteit van jeugdhulp voor de lange termijn.

Het meest nijpende financiële probleem op dit moment vormt de liquiditeit. Gecombineerd met de signalen dat de afgelopen maanden/weken meerdere medewerkers ontslag hebben genomen, medewerkers hun vakantiegeld eerder uitbetaald willen krijgen en sommige deelnemingen een fors ziekteverzuim hebben, is de huidige situatie met recht zorgelijk te noemen. In januari 2024 hebben de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg al een eerste maatregel toegekend door de voorschottermijn voor segment 1 en crisishulp jeugd van december 2024 uit te betalen in januari 2024 (collegebesluit 'Bevoorschotting Mutsaersstichting d.d. 16 januari 2024 zaaknummer 5147-2024). Hierdoor kwam voor de Mutsaersstichting een werkkapitaal van € 900.000 vervroegd beschikbaar. De financiële situatie is afgelopen maanden scherper inzichtelijk geworden door de inzet van het bestuur van de Mutsaersstichting, haar financiële afdeling als ook de inhuur van PWC.

De herstelmaatregelen lijken - in ieder geval in januari – vruchten af te werpen, waardoor structurele kosten dalen (minder juridische kosten, daling inhuur, verhoogde productiviteit in deze maand). In de week van 4 maart 2024 informeerde de Mutsaersstichting de stuurgroep en de ambtelijke werkgroep financiën dat de liquiditeitspositie desondanks ernstig verslechterd is. Ten opzichte van de eerdere gegevens rondom liquiditeit zien we dat de Mutsaersstichting extra kosten maakt rondom het herstelplan als ook dat inkomsten achterblijven vanwege het hoge ziekteverzuim. Deze combinatie zorgt voor een verslechtering van 1,4 miljoen euro op basis van beschikbare liquiditeit (zie bijlage 2).

De eerdere maatregel van gemeenten én de maatregelen die Mutsaersstichting zelf al genomen heeft, zijn daarmee onvoldoende om de liquiditeit tot aan de zomervakantie op peil te houden. Deze periode is echter nodig voor de bestuurlijke besluitvorming over het herstelplan in alle gemeenten.

De ontwikkelingen als gevolg van lagere inkomsten en hogere kosten dan begroot zorgen ervoor dat er in mei 2024 niet meer aan de betalingsverplichtingen aan medewerkers, crediteuren en onderaannemers voldaan kan worden. Dat betekent dat zonder externe steun een faillissement onafwendbaar is met alle gevolgen van dien (zie ook bijlage 2).

Conform de richtlijnen voor het voeren van 'goed bestuur' bereidt Mutsaersstichting een dreigend faillissement voor. De stuurgroep is op 8 maart jl. door de Raad van Bestuur van Mutsaersstichting gevraagd vóór 25 maart 2024 kenbaar te maken of een aanvullend voorschot verstrekt kan worden. Indien dit niet wordt verstrekt, wordt per die datum het faillissement aangevraagd. Om de liquiditeit tot na de zomerperiode op peil te houden, is een totaalbedrag van € 6.000.000 nodig (zie bijlage 2).

Hierbij kan de Mutsaersstichting voor de helft een beroep doen op het Rijk op basis van de 'Subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg'. De aanvraag voor deze subsidieregeling wordt direct na afronding van het herstelplan gefinaliseerd met ondersteuning vanuit de Jeugdautoriteit. Voor de andere helft is aan de gemeenten gevraagd dit te verstrekken als voorschot op hun verwachte bijdrage aan het definitieve herstelplan. Tot slot onderbouwt dit voorstel waarom er van een zevental gemeenten in deze fase wordt gevraagd om een voorwaardelijk voorschot te verstrekken omwille van de borging van continuïteit van jeugdhulp. Ook wordt toegelicht wat het scenario faillissement betekent.

Voorstel

Aan de raad wordt voorgesteld:

- zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken voor het beschikbaar stellen van €429.000 als voorwaardelijk voorschot om de zorgcontinuïteit voor de gezinnen onder behandeling bij de Mutsaersstichting te borgen.

Argumenten

1.1 De gemeente heeft de plicht om jeugdhulp te verlenen

Gemeenten hebben een jeugdhulpplicht. In de Jeugdwet staat dat de gemeente verantwoordelijk is voor jeugdhulp en de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Indien dat nodig is treft de gemeente een individuele voorziening, die vaak betrekking heeft op meer gespecialiseerde zorg. De diensten van de Mutsaersstichting zijn gebaseerd op de wettelijke verplichting in de Jeugdwet.

1.2 Door het verstrekken van een voorwaardelijk voorschot wordt de zorgcontinuïteit geborgd

Voor de gezinnen in Noord- en Midden-Limburg die op dit moment jeugdhulp ontvangen van de Mutsaersstichting is het noodzakelijk dat deze wordt gecontinueerd. Om dit te kunnen bewerkstelligen is het noodzakelijk dat er uiterlijk voor 25 maart 2024 een financiële injectie wordt gegeven aan de Mutsaersstichting om de acute liquiditeitsproblemen op te lossen.

1.3 De zeven grootste gemeenten in Noord- en Midden-Limburg verstrekken een voorwaardelijk voorschot gekoppeld aan het meerjarenherstelplan

Voorgesteld wordt dat de zeven grootste gemeenten van Noord- en Midden-Limburg gezamenlijk € 3 miljoen beschikbaar stellen als voorschot op de uiteindelijke steunvraag vanuit het definitieve herstelplan. Het gaat hierbij om de gemeenten Horst aan de Maas, Leudal, Peel en Maas, Roermond, Venlo, Venray en Weert. Deze gemeenten is verzocht om eenieder €429.000 (1/7 deel) als voorschot beschikbaar te stellen aan de Mutsaersstichting. De belangrijkste argumenten hiervoor zijn:

- dit betreffen de grotere gemeenten in Noord- en Midden-Limburg;

- dit betreft zowel gemeenten die in de stuurgroep zitten als daarbuiten;
- dit betreft gemeenten die op basis van de concept verdeelsleutel bij een voorlopige steunvraag van € 11 miljoen op basis van de houtskoolschets meerjarenherstelplan Mutsaersstichting minimaal € 429.000 aan steun zouden moeten betalen.

Het gaat hierbij expliciet om een voorwaardelijk voorschot op de uiteindelijke betaling voor het herstelplan. De kosten per gemeente zullen bij instemming met het herstelplan door de raad uiteindelijk conform de – nog vast te stellen – verdeelsleutel per gemeente betaald worden. Als een gemeente een voorschot heeft betaald zal de uiteindelijke betaling van een financiële injectie verrekend worden met het betaalde voorschot. De voorwaardelijkheid komt naar voren in het uiteindelijk instemmen met het herstelplan alsmede het doorlopen van de procedure inzake staatsteun. Het proces is er nu op gericht om uiterlijk in juni 2024 de gemeenteraden te laten besluiten.

Solidariteit

In het bestuurlijk overleg op 13 maart jl. hebben de verantwoordelijke wethouders met elkaar solidariteit afgesproken ten aanzien van dit voorstel. Hetgeen betekent dat indien de Mutsaersstichting alsnog failliet gaat de 7 andere gemeenten die nu geen voorschot verstrekken solidair zijn en gezamenlijk dit verlies nemen. De wethouders hebben met elkaar afgesproken dat de andere 7 gemeenten dit schriftelijk per mail bevestigen op uitvraag door de regievoerder. Dit zijn de gemeenten Beesel, Bergen, Gennep, Echt-Susteren, Maasgouw, Nederweert en Roerdalen.

1.4 De Mutsaersstichting heeft een aanvraag ingediend voor liquiditeitssteun bij het Rijk

Parallel hieraan is de Mutsaersstichting – in lijn met het eerder in dit voorstel genoemde voorschot dat in januari 2024 is verstrekt – bezig met een subsidieaanvraag van € 3 miljoen als liquiditeitssteun vanuit het Rijk. Hierover is afstemming tussen de Jeugdautoriteit en de Mutsaersstichting. Naast dat dit in lijn is met eerder gemaakte afspraken, is het belangrijk dat de Rijksoverheid actiebereidheid toont. Dit geeft het lokaal bestuur als ook medewerkers én cliënten bij de Mutsaersstichting een krachtig signaal van vertrouwen. De aanvraag kan pas worden ingediend na oplevering van het herstelplan, dat betekent dat zo spoedig mogelijk na 18 maart de aanvraag zal worden ingediend. Om de aanvraag kracht bij te zetten zal er vanuit de regievoering een verzoek worden gedaan bij het ministerie van VWS en de Jeugdautoriteit om de aanvraag van de Mutsaersstichting met de juiste urgentie te behandelen. Er dient, om liquiditeit op peil te houden, uiterlijk half mei betaald te worden. Hiermee vragen we aan de eigenaren van de regeling om sneller dan de regeling voorschrijft (maximaal 13 weken doorlooptijd) te handelen. De Jeugdautoriteit is hierover al in contact met het ministerie van VWS. Het risico dat de aanvraag niet zal worden goedgekeurd wordt door de regievoerder gering geacht.

1.5 De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken

In de 'Financiële verordening gemeente Roermond 2023' (artikel 10 lid 2) is bepaald dat het college niet mag besluiten over 'het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen', voordat de raad in de gelegenheid is geweest zijn wensen en bedenken te uiten. Dit is van toepassing op de voorgestelde oplossing ten aanzien van het liquiditeitsprobleem bij de Mutsaersstichting, namelijk het verstrekken van een voorwaardelijk voorschot om de zorgcontinuïteit voor de gezinnen (voorlopig) te borgen.

Kantttekeningen en risico's

1.1 Indien er geen voorwaardelijk voorschot wordt verstrekt, komt de zorgcontinuïteit in het gedrang

Indien er vóór 25 maart aanstaande geen toezegging wordt gedaan voor aanvullende middelen dan zal de Mutsaersstichting faillissement aan moeten vragen. Op dat moment neemt een curator de regie over. Om de Mutsaersstichting in staat te stellen om continuïteit van zorg te bieden, zullen gemeenten genoodzaakt worden de tekorten aan de curator te betalen. Met andere woorden, de curator zal direct voor de eerste 3 maanden op zoek gaan naar aanvullende financiering vanuit de gemeenten. Op basis van de liquiditeitsprognose kan dit gaan om een bedrag van tenminste € 5 miljoen. Daarmee zijn de kosten van dit scenario niet lager en verdwijnt de (mogelijkheid van) regie vanuit gemeenten. Voor een nadere duiding wordt verwezen naar bijlage 3. Andere aanbieders hebben desgevraagd al te kennen gegeven in verkennende gesprekken dat zij niet zonder aanvullende financiering de zorg van de Mutsaersstichting over willen nemen. Concreet is dit bedrag nog niet. Uit de analyse van potentiële partijen die de zorg kunnen overnemen, komt naar voren dat niet alle zorg overgenomen kan worden áls ook dat er met ruim tien partijen in alleen al Limburg geschakeld moet worden (zie ook bijlage 1 naar oordeel van de IGJ). Hierbij zal discontinuïteit van zorg gegarandeerd optreden. Los van de financiële aspecten is dit dus ook vooral voor de hulpbehoevende gezinnen en de medewerkers een onwenselijk scenario aangezien het gepaard zal gaan met veel onzekerheden.

1.2 De middelen zijn nog niet opgenomen in de begroting

De benodigde middelen zijn niet opgenomen in de begroting en worden opgenomen in de 2^e tussenrapportage 2024 en ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad.

Indien de gemeenteraad de middelen niet beschikbaar stelt is het voorschot niet rechtmatig verstrekt. In dat geval zal overgaan worden tot terugvordering van de middelen.

1.3 De gemeenteraden gaan niet akkoord met het meerjarenherstelplan

Het risico dat deze zeven gemeenten lopen is dat de gevraagde bijdrage uit het herstelplan uiteindelijk niet geaccordeerd wordt door de gemeenteraden in Noord- en Midden-Limburg en het voorschot dus niet verrekend kan worden. Op basis van de Jeugdwet kan een gemeente echter niet zonder meer weigeren om financieel bij te dragen als daardoor de continuïteit van de jeugdhulp in het gedrang komt.

1.4 De aanvraag voor liquiditeitssteun bij het Rijk wordt geweigerd

Indien het Rijk de aanvraag voor liquiditeitssteun op grond van de 'Subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg' weigert, komt de Mutsaersstichting alsnog in liquiditeitsproblemen, waardoor een faillissement alsnog onafwendbaar is en het voorwaardelijke voorschot van de 7 gemeenten nutteloos is en verdampt. Zoals aangegeven onder argument 1.4 wordt dit risico door de regievoerder als 'gering' ingeschat.

Historisch overzicht

- Raadsinformatiebrief inzake ontwikkelingen Mutsaersstichting d.d. 7 november 2023 (zaaknummer 118356-2023)
- Raadsinformatiebrief MGR over de Mutsaersstichting d.d. 11 januari 2024 (zaaknummer 7234-2024)
- Raadsinformatiebrief inzake houtskoolschets herstelplan Mutsaersstichting d.d. 6 februari 2024 (zaaknummer 15912-2024)

Financiële gevolgen

De Mutsaersstichting vraagt een voorwaardelijk voorschot voor het kunnen waarborgen van de zorgcontinuïteit tevens rekening houdend met het nog in te dienen herstelplan. Voor Roermond is dit een bedrag van € 429.000. Dit voorschot is een kapitaalinjectie ten behoeve van de liquiditeitsproblematiek bij de Mutsaersstichting.

Het voorschot van € 429.000 (incidenteel) is niet opgenomen in de begroting en wordt bij de 2^e tussenrapportage 2024 opgenomen en ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad.

Tevens wordt dit gemeld in de jaarstukken 2023 en opgenomen als risico in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In afstemming met de accountant is geen voorziening gevormd.

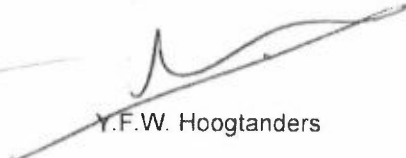
het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

J. van Putten

Y.F.W. Hoogtanders

Ter inzage:

Bijlage(n):

Bijlage 1 – Brief vanuit IGJ inzake casus Mutsaersstichting

Bijlage 2 - Liquiditeitsbegroting 240308 Project GRIP

Bijlage 3 – Notitie van Buren Legal inzake gevolgen faillissement en aandachtspunten zorgfaillissement

Bijlage 4 - Overeenkomst voorschot gemeenten

Bijlage 5 - Notitie van Buren Legal inzake hypotheek Rabobank

Bijlage 6 – Duiding verdeelsleutel vanuit regievoerder

Bijlage 7 – Notitie Meulenkamp advies